

Mer om ADB i Stockholm

Av uppbördsdirektör Nils Gottliebsson

Vi knallar på med ADB i Stockholm och följande finns att rapportera om nya steg på denna väg och om hur det som följer sig under de tre bokstäverna ter sig i praktisk verklighet.

För det första har i år *för hela staden* medelst ADB framställts inkomst- och debiteringslängder samt debetsedlar, allt i vad gäller fysiska personer. Även för-mögenhetslängden har ADB-framställts. Allt har gått bra men det kostade blod, svett och tårar. Nåja, det var en överdrift, men säkert är att det krävts hårt och energiskt arbete, tidvis både dag och natt, av den närmast berörda personalen för att allt skulle klaffa och tidsschemat hjälpligt kunna hållas.

Trots att vi tidigare tillämpat ADB på ca 1/5 av staden erfordrades det ett omfattande planerings-, programmerings- och uppläggningsarbete när man nu vidgade tillämpningen till hela staden. Jag nöjer mig med att omnämna detta och att förberedelsearbetet givetvis också innefattade utverkande av Kungl. Maj:ts tillstånd att ersätta de gamla metoderna med de nya.

Taxerarna hade fått detaljerade instruktioner hur deklarationens baksida skulle se ut efter verkställd taxering för att vara i "stansmässigt" skick. Det oakttat hade beredningsgrupperna ett drygt arbete med att granska deklarationerna. Det var inte bara fel i markeringar och anteckningar som därvid upptäcktes!

Det drog om med detta arbete och med kodsättningen och även stansningen kräv-

de mer tid än man räknat med. Så när "körningarna" kunde börja var det snålt med tiden. Detta innebar att de fellistor av olika slag som framtoqs måste granskas mycket snabbt och därav föranledda ändringar "genomföras på nolltid". Här blev det en ny pers för personalen.

När så inkomstlängden förelåg lästes den mot deklarationerna. Om denna kollationering skall bibehållas och ingå som ett naturligt led i rutinen är en öppen fråga. Nu fyllde den i vart fall en funktion ty omkring 4.000 felaktigheter eller oklarheter upptäcktes och åtgärdades (bland de 593.000 taxeringar som finns i Stockholm). Arten av dessa fel och anledningarna till att de uppkommit hör till sådant som skall analyseras, när vi nu efteråt moment för moment, detalj för detalj genomgår hela arbetsförloppet för att finfila det till nästa år.

Taxeringslängderna och deklarationerna kunde överlämnas till överståthållar-ämbetet under loppet av augusti månad. Alltså något överdrag i förhållande till gällande föreskrifter men sådant har förekommit förut också. När maskineriet smorts vore det emellertid märkvärdigt om inte framställnings- och därmed leveranstiden avsevärt skulle kunna förkortas.

Bland det som medverkade till att det hela gick något trögt i år var att de utrymmen som provisoriskt tagits i anspråk för stansningen inte var särskilt ändamålsenliga. Efter viss ombyggnad står numera utmärkt praktiska lokaler

till förfogande för stanscentralen, som samtidigt också övertar det stansningsarbete som hittills ankommit på statistiska kontoret, vilket är förlagt till Skattehuset. Stanscentralen omfattar ca 35 stansar och 10 kollstansar och det är sannolikt att den organisatoriskt inordnas i den datacentral som handhas av stadens kammarkontor.

Självfallet får maskinerna ombesörja all statistik i samband med taxeringen och debiteringen och omräkningen av skatteunderlaget med anledning av ortsavdragsreformen gavs också i uppdrag åt maskinerna. Både arbetsgivarförteckningen och sjukavgiftsförteckningen får vi i form av hålkort från resp. håll, vilka kort "mals samman" med vårt eget material, varvid givetvis reduceringen av sjukförsäkringsavgifterna i förekommande fall sker maskinellt.

Det är svårt att göra ett avslut beträffande den ekonomiska sidan av omläggningen eftersom utrednings-, planläggnings- och uppläggningsarbeten samt andra engångsuppgifter hittills förekommit i betydande omfattning. Det torde dock säga något, om jag meddelar att den fasta staben biträden vid debiteringskontoret (som svarar för medverkan vid taxeringen samt för debitering, mantalskrivning och visst annat arbete) beräknas nedgå med ca 120 personer. Den minskning i kostnaderna som ligger häri motvägs givetvis av stansningskostnader och maskinkostnader men nettot ser ut att bli vad vi räknat med, d. v. s. ca 1 mkr efter fullständig omläggning till ADB vid uppboordsverket.

Ytterligare är att nämna att det tryckande registret alltmer berövats sina uppgifter. Stomme, eller som det heter i Stockholm, förlaga till mantalslängden

för år 1963 har tryckts på vanligt sätt men i övrigt har några stommar till längder för sagda år inte framställts (efter medgivande av Kungl. Maj :t). Går allt enligt planerna innebär tryckningen av 1963 års röstlängd den sista livsyttningen av tryckande registret i Stockholm. Därmed uppstår avsevärda vinster bl. a. i lokalutrymme; icke obetydliga sådana är att registrera också för debiteringskontorets del, sedan en omorganisation skett på grundval av arbetsuppgifternas nuvarande omfattning och ändrade karaktär.

Nästa år kommer också de juridiska personerna med i ADB-systemet och även preliminärskatten tages då in i detta. Såväl preliminärdebetsedlar som den preliminärdebiteringslängd som vi rör oss med i Stockholm blir ADB-framställda. Preliminärlängden är f. ö. avsedd att bli inprickningslängd vid påföljande års taxering. Den innehåller då också uppgifter om jämkningar av olika slag under inkomståret och bör därmed kunna vara ett hjälpmedel vid taxeringen.

För folkbokföringens vidkommande påbörjas omläggningen med att fastighetsliggaren-fastighetslängden framställs genom ADB. Personella liggaren däremot framställs denna gång fortfarande medelst det tryckande registret men parallellt gör vi också en sådan liggare med användande av ADB. Nästa mantalskrivning torde vi, som nyss antydde, helt ha gått ifrån tryckande registret. En aviseringscentral enligt ADB-systemet är redan delvis i funktion. När vi släpper tryckande registret skall denna central ombesörja all ingående avisering (till resp. band) och all utgående avisering enligt gällande föreskrifter (med samma ak-format som nu).